

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se
ena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicijska na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Spomini na cesarjeve slovesnosti.

Vihar slovesnosti, ki so se vršile Nju Veličanstva na čast, je pač že nehal, vendar bo še nekaj časa trajalo, predno se bodo polegli vsi valovi in nehali pljuskati ob bregove. Nam gre v prvi vrsti konstatirati in pokazati svetu, kako se je slavnostni dan obhajal po slovenskih pokrajinah, kako je narod slovenski častil svojega ljubljene vladarja. To najlažje storimo s tem, če priobčimo kar najhitreje vse došle nam dopise z raznih krajev. Naj slede toraj tukaj po vrsti, ker so tako najboljši uvodni članki.

Izvirni dopisi.

Iz Mengša, 24. aprila. Današnji dan je pomenljiv, slovesen in prazničen za vsacega avstrijskega državljanca. Nju Veličanstvi, presvetli cesar in cesarica, obhajata svojo srebrno poroko. Po vsi Avstriji delale so se velikanske priprave, da se ta dan kolikor mogoče slovesno praznuje. Sme li svojemu vladarju vsigdar zvesta Krajna zaostati? „Hrast se omaje in hrib, — zvestoba Slovence ne gane!“

Tudi naš trg je ta dan praznično slavil. Dasi tudi se sicer lepi Mengeš ne more v vnanjem blišči meriti z bogatimi mesti, in dasi nam Mengšanom ni mogoče bilo ta dan pred presvetli prestol predložiti dragocenih daril, v eni reči nas vendar nihče ne prekosi; — v zvestobi in vdanosti do visocega vladarja se poskusimo z vsacim; „blago, življenje in kri“ darujemo za nj.

Že v predvečer je bilo vse na nogah. Kresovi in strel so daleč okrog oznanovali slav-

nost dneva, po trgu pa je šla godba ter svirala cesarsko himno in narodne pesmi in potence. Pred godbo nosili so primeren transparent. Prava slovesnost pa je bila še le drugi dan. Trški zastop je sklenil ta dan napraviti veselico šolski mladini in pogostiti reveže. Prihodnjim rodovom naj se spominu na današnji dan hrani s tem, da se na očitnem srenjskem prostoru vsadi lipa. Vse se je vršilo po programu. Zjutraj nas je iz sladkega spanja zbudilo slovesno zvonjenje in pokanje možnarjev; po trgu je zopet šla godba ter igrala vesele budnice. Ob 6. uri je bila slovesna sv. maša, pri kateri so bili navzoči: srenjski zastop, nekaj županov iz družih srenj naše fare, žandarji in financarji, šolska mladež, vsa gospoda mengiška in veliko število vernega ljudstva. Zahvalna pesem je vsem z veseljem srca prešinila.

Po sv. maši je bila najprej lipa z veliko slovesnostjo prepeljana na odločen kraj, kjer se je vsadila. Vožnja lipe v slovesnem sprevodu je bila res kaj posebnega. Lipa je do zdaj rastla v malem Mengši; tukaj so jo po sv. maši med godbo in strelom izkopali in naložili na voz. Sprevod se je tako-le vrstil: Prvi je jezdil na lepem „šimelju“ grajščak g. Anton Stare imajoč čez ramo in prsi preprežen črno-rumeni trak, za njim godci; potem I. razred tukajšnje šole; za tem je 6 najlepših, težkih, s trakovi okinčanih konj peljalo na velikem z zastavami in zelenjem okinčanem vozu lipo; za njo je šel II. razred šolski, srenjski odbor in mnogoštevilna množica družih ljudi. Le počasi smo se pomikali naprej. Ob 8. uri smo prišli na odločni kraj, sredi velicega Mengša, kjer se kamniška in kranjska cesta ločite. Možeje so lipo zložili z voza, grajski

vrtinar jo je brž priredil k vsajenju, v pol uri je že stala po konci — lipa je že zdaj precej odrašena. Godci so zagodli cesarsko, možnarji so jo pozdravili. Zdaj stopi na za to pripravljeno in okinčano mizo čast. naš gosp. kaplan Franjo Špendal, ter je v daljem govoru pričujočim razložil pomen današnjega dneva. Vsega ovora ne morem priobčiti, ker je preobširen. Bil je v resnici patriotičen domoljuben govor. Govornik je najprej razložil pomen današnje slovesnosti, omenil vdanosti vsigdar zvestih Slovencev do preslavne habsburške rodovine, s katero smo vselej s sočutjem delili žalost in veselje, opisal nekoliko veselih in žalostnih dogodbe, ktere so se v pretečenih 25 letih dogodile v presvetli cesarski rodovini, omenil tudi zasedbe Bosne in Hercegovine. Naj sledi tu le sklep: „Velika in mogočna stoji Avstrija dandanes med družimi državami. V zboru vladarjev beseda Franc Jožefa I. veliko velja, vsi narodi ga ljubijo in spoštujejo, zgodovina ga bo imenovala „srečnega“. Taki spomini prešinjajo danes našega duha, občutki veselja in radosti napolnujejo srca naša. Današnji dan se spominjamo mašnikovega blagoslova, s katerim je nebeski Oče na zemlji sklenjeno zavezo tudi v nebesih potrdil, obilnih milost, ktere je večni Bog nad vzvišena novozaročenca izlil, veselih dogodbe, ktere sta doživela, tolažil, ktere sta v žalostnih dnevih od usmiljenega Boga prejela, posebnega varstva božjega, ko je 18. febr. 1853 mogočna roka kralja vseh kraljev ubranila, da presvetlega cesarja ni umorila zločinska roka hudodelnikova. Najdraži biser 25letne zaveze pa nam je: cesarjevič naslednik Rudolf, up in ponos Avstrije. Vem, da današnjega dneva nikdar ne bode iz

Ljubljanske slike.

Pisatelj (pošta factus.)

(Dalje.)

2. Časnikar (literatus quotidianus). Ta ne jemlje v roke peresa le takrat, kedar mu je kaka misel godna, ne čaka, da bi se mu pisateljska žila odprla sama od sebe, nego če se noče odpreti, jo zviija in stiska, da kaj pride ž nje, bodi si kar koli, da le pride. On je največ kriv, da je tiskana beseda prišla ob nekdanjo veljavo, to kar on na dan spravi, ne bo nikdar postalo sv. pismo ali evangelij, da bi se ne dalo ovreči. Pa tudi ni čudež, da je tako, da mu pri delu ne more vselej pisateljska Vila pomagati, kajti kakor pek svoje žemlje, mora on svoje spise pripravljati vsako jutro ali prepeči druge, kar je večkrat jako neprijetno delo. Največi nadležnik mu je stavec, ki mu je vedno za petami kakor davkar, nikdar sit in zmiraj le upije: „daj, daj!“ — a ne praša nikdar, kje bo oni jemal, niti mu ne daje dobrih svetov o tem.

Ne vem, kateri modriján je rekel, da je „časnikarstvo peta velika moč na zemlji“;

če se ni norca delal s časnikarja, pa ni bil pri pravi pameti. Najbolj bi ga na tem v laž stavil ljubljanski časnikar, kateri je vse drugo prej ko „velika moč“. Veliko dela — malo zaslužka, veliko zamer — malo časti, veliko odgovornosti — nič gotovega, in če danes odloži svoje pero se jutri že morda za nj nikjer kosilo ne bo kuhalo. Ko je mlad dečko prvičkrat za pero prijel, da se je učil pisati, gotovo ni bil ne njegov ne starišev njegovih namen, da bi postal časnikar; to se je pozneje tako naredilo in večkrat proti obojih volji. Vendar kolikor toliko poklica za ta stan mora imeti, drugače mora spreči, predno je še voziti začel. Ko zapazi v sebi pisateljsko žilo, spravi kaj na papir, kar mu je že dolgo po glavi rojilo, to večkrat prebere in popravi, potem lepo prepiše in pošlje ali nese sam uredniku kakega časnika in če je potem tiskano, vjet je, nobena moč ga ne odtegne od te poti. Prvi spis nosi zmiraj seboj, ga bere sam tiho in na glas in kaže drugim in če ga ti hvalijo, ga obleti rudečica in se laže, da ga je v sila kratkem času spisal, drugače bi bil že še bolji. Zdaj je zapadel Sireni, čedalje huje se zapleta v njene

mreže, nazaj ne more več. Popolnoma pogubljen je pa, ko njegovih tiskanih del ne občuduje le on sam ali njegovi najboljši prijatelji, nego tudi drugi ljudje, ki se imenujejo „občinstvo“; število tega „občinstva“ ni popolnoma določeno, včasih je dosti, da je le dvoje, troje ali vsaj čvetero glav.

Skonca piše le navadne reči brez politične zabele, marsiktera popisana pola mu gre v vrednikov koš, v časniku pa najde — ne članka, pač pa ob koncu lista pred inserati v oddelku za pogovore vrednikove z dopisovalci opazko: „Vaš spis za tisek ni, ima premalo politične soli,“ — ali pa: „Vaš opis ni za javnost“ itd. Nad takim odgovorom se morda jezi, a ne pokaže ga nikomur, jeza se skadi in kmalu je rojen drug spis, skovan bolj po pravilih lista, in ker vredniki ljubljanskih časnikov navadno nimajo preveč gradiva na zbiranje, se tiska, čeravno večkrat tako ponarejen, da ga pisatelj sam ne spozná za svoje delo. In če razen pohvale „občinstva“ za tako delo dobi še kaj plače v denarji, ne bo pustil peresa več, prej se odpove vsi drugi reči sveta — deloma, ker ga tako delo veseli in se mu malo

spomina spustil, da srebrna poroka presvitlega cesarja in premilostljive cesarice je srca vaša z radostjo napolnila in v vas vseh obudila srčne želje, da bi danes 25 let obhajali zlato poroko. Dokler bote živeli, bote pomnili današnjega dne. Ali z življenjem našim ne sme še ugasniti spomin na današnji dan. Zgled vdanosti in zvestobe do preslavne cesarske rodovine morate zapustiti tudi svojim otrokom in vnukom, ter vnukov vnukom. Da se ta spomin ohrani prihodnim rodovom, vsajena je ta lipa, katero smo z veliko slovesnostjo sem pripeljali. Vsajena je v imenu šolske mladine v pričo srenjskega zastopa, odlične gospode in mnogoštevilnega ljudstva iz vse fare. Lipa je slavjansko drevo! Pod lipo zeleno so naši predniki posvetovali se o občinskih zadevah, pod lipo dišečo, ko so še pogani bili, darovali svojim bogovom, pod lipo cvetečo prisegali zvestobo vladarju in domovini. Lipa je bila našim prednikom sveto drevo! Tudi ta lipa sredi vašega trga vam mora biti častitljiva! K zvestobi vas opominja. Bodite zvesti svoji veri, dajte Bogu, kar je božjega; bodite vdani cesarju; dajte njemu, kar je njegovega; bodite zvesti svoji domovini, ljubite jo! Lipa, naše slovensko drevo! v slovensko zemljo si vsajena, slovenske roke so te vsadile. Dvigni se kviško s svojimi vrhovi v čast in slavo Bogu! Razširi mogočno svoje veje krog in krog, in označuj po širokem svetu zvestobo in vdanost Mengšanov do presvetlega prestola! Brani pa tudi s senco svojo v trg naš tujega duha; varuj, da se nobeden Mengšanov ne izneveri svojemu rodu, da vsi ostanejo otroci matere Slave. Vse za vero, dom, cesarja! — to je geslo vsacega poštenega Slovenca. Temu geslu hočemo ostati zvesti tudi mi; hočemo pa mu zvesti ostati le v mogočni Avstriji, pod peruti dvoglavnega orla avstrijskega, pod vlado preslavne hiše habsburške. V to ime zakličem: Bog varuj mogočno Avstrijo, vsemogočni Bog blagoslovi in ohrani presvitlega gospoda in cesarja Franca Jožefa I. in premilostljivo gospo in cesarico Elizabeto! Bog ohrani preslavnega cesarjeviča naslednika Rudolfa in vso habsburško rodovino! Slava, slava, slava!

Po tem govoru so šolski otroci zapeli cesarsko himno, katero so vsi nazoči, kakor tudi govor poslušali odkrite glave. Slava- in živjoklicev ni bilo konca. Tudi župan je bil stopil

na mizo ter v kratkih besedah izrekel vdanost občanov Njih Veličanstvoma, kterima naj doni 3kratno živijo!

Po sajenji lipe so šli šolski otroci na jim odločeni prostor pred zgornji grad. Prostor je bil okinčan z maji, zastavami, cesarskimi in narodnimi. Med petjem, otročjimi igrami itd. je kmalo preteklo dopoldne. Otroci dobili so kave, mesenine, kruha, vina in vsak po en pirih. Veselega in radostnega srca so se o poldne podali domu. Ta dan jim bo gotovo zmiraj v spominu ostal.

O poldne pa je prišla vrsta na berače. Sedemdeset, deloma hromovih, slepih in drugače pohabljenih revežev se je zbralo pred „gradom“. Dobili so vsi obilo dobre jedi in pijače, bolni reveži so dobili na dom jedi in pijače. Malokdaj so reveži zadovoljni z darovi, tega dneva pa vendar nobeden ni mogel prehvaliti. „Tako dobro še nisem jedel“, je rekel ta, „Bog daj zdravje cesarju!“ drugi; nekteri so se hvalili s tem, da so cesarja že videli, ko so bili pri vojakihi itd. Vse popoldne in še pozno v noč so se ljudje na raznih krajih po svoje razveseljevali ter po svoje častitali Njih Veličanstvoma.

Mengeš je slavil srebrno poroko Nju Veličanstev vredno in dostojno ter narodno. K temu so pripomogli vsi vrli občani, ki so zadovoljno dejali denarja in jestvin k zbirki, ktera se je bila v ta namen po trgu napravila. Posebna hvala gre vsi blagorodni rodbini Staretovi, ktera je obilo piva in vina in drugih reči darovala, otrokom prepustila in okinčala prostor k veselici ter tudi vso skrb kuhe za blizo 400 ljudi prevzela. Gospe mengiške in gospodična grajska odlikovale so se posebno s prijaznostjo in vljudnostjo, s katero so učeči se mladeži stregle in ji jedila delile. Zaslužena hvala gre tudi županu g. Skoku, kteri se je vse slovesnosti z največjo gorečnostjo vdeleževal. V srenjsko in šolsko kroniko se bo ta dan zapisal z zlatimi črkami.

Iz ribniške doline 26. aprila. Vem, da se bodo v Vašem listu priobčevale razne veselice in svečanosti, ki so se obhajale v mili Sloveniji na čast srebrne poroke Njih Veličanstev presvitlega cesarja Franca Jožefa I. in presvitke cesarice Elisabete. Zatoraj dovolite mali prostorček v „Slovencu“ naslednjim besedam, da svet zve, kako tudi prebivalcem rib-

niške doline srca navdaja ljubezen, vdanost in navdušenost do presvitke cesarjeve hiše.

V središču naše doline, v trgu ribniškem, se je ljudem oznanovale in v spomin klicala dogodka srebrne poroke Nju Veličanstev s strelom z možnarji in prekrasnim razsvitljenjem hiš na večer 23. aprila.

V zadnji slovenski vasi pa, na meji kočevski — v Dolenji vasi — ktere lega je nalašč za take svečanosti, se je dogodka 24. aprila prav posebno slovesno obhajala.

Že zvečer prej se je žgal na hribu, krog kterega stoji Dolenjavas, velikauski kres, čegar žarki so daleč krog ponočno obnebje razsvitljevali. Med kresom se je krepko streljalo z možnarji, kterih pôk se je glasno odmeval med veliko in malo goro. Visoko v temni zrak se odvigajoči raketeljni, ki so s svojim pokom v podnebjí posebno razveseljevali priprosto ljudstvo, so privabili mnogo ljudi, tudi iz bližnjih vasi, na dolenjevaški hrib. A krona tega večera so bili bengališki ognji, ki so čarali vso veselico.

Zjutraj 24. aprila je bila, kakor povsod, slovesna sv. maša spremljevana z ogromnim streljanjem, ktero je slušala tudi šolska mladež. K sv. maši se je bilo zbralo pobožnega ljudstva toliko, da je bila cerkev tesno napolnjena.

Zvečer po Marijnem zvonjenju je pôk možnarjev ljudem naznanjal zopetno veselje. Iz županove hiše stopijo nalašč za to svečanost povabljeni godci ter prehodijo krasno razsvitljeno Dolenjovas, in pozneje tudi Prigorico, igraje med potom cesarsko pesem in druge slovenske in tuje. Godce so spremljevali in jim pot razsvitljevali fantje držeči v rokah čez 30 svetilnic prav okusno narejenih iz razno barvanega papirja. Ta čarobna prikazen v ponočni temi se je posebno odlikovala, ter ljudem, ki so tudi iz bližnjih sosednih vasi ribniške fare v Dolenjo vas prihiteli, tako dopadla, da je bilo slišati le en glas: „Kaj tacega ni še nikdar bilo v Dolenji vasi!“

Ko pride godba spremljana od velike množice ljudi na hrib, se zažge zopet kres. In kakor prejšnji večer, se začnejo v zrak spuščati med godbo in pokom možnarjev raketeljni, prižigati bengališka ognja ter navdušeno se vsi pričujoči radovati.

Vso to svečanost si je omislil ter jo z de-

težko zdi, deloma ker so mu izgled pisatelji drugih narodov, ki so si s svojim peresom pridobili veliko bogastvo.

Pa če je še tako, če mladenča na časnikarsko pot nagne pravi talent, je že še dobro; stanovi so različni, vsak je spoštovanja vreden in potrebuje zá-se zmožnih ljudi. In časnikarski stan je dandanes potreben, brez časnikov ni nobeden narod več, t. so omikanim ljudem skoro že to, kar navadnemu človeku vsakdanji kruh, in tudi priprosto ljudstvo se jih čedalje bolj poprijema. Časnik je vse: on uči, navdušuje, spodbuja, svari, prinaša novice, razveseljuje in kratkočasi, je sploh tako rekoč voditelj človeku. Zato pa tudi časnikar, če je, kakor mora biti, ni navaden človek, ki se na cesti pobere, nego skoro vse to v eni osebi, kar je drugih ljudi po več skup, ki s peresi delajo. V jeziku mora biti profesor, v pravoslovji doktor, v zgodovini in zemljepisji izveden kakor profesor na vseučilišču itd.; pri vsem tem mora biti ponižen, prizanesljiv, potrpežljiv, a vendar ne mrzel, nego ognjen, poznati mora vse postave, a bati se jih ne, ogibati se mora bolj tega, da drugih ne žali, nego onega, da ne žalijo drugi njega. Razen tega mora biti

rodoviten v pisavi, njegove misli drugim ljudem nove, s peresom zveden kakor podobar z dletom, da ve iz neokornega čoka ali debla narediti okusno in lepo podobo; za silo mora še celó znati „iz nič kaj storiti.“

Za vse to pač ni vsak vstvarjen, kakor n. pr. ne za duhovna, profesorja, učitelja, uradnika itd., zato je tudi v tem stanu veliko spričenega, nezmožnega, zato je velko časnikov, o kterih se sme reči, da bi bilo boljše, da bi jih ne biló, če že niso naravnost škodljivi. Da to dokažemo, treba ogledati še časnikarje ljubljanske po njihovi stopinji in politični veri.

a) Vrednik (literatus quotidianus redactor). Deli se še v dva: narodnega in nemčurskega vrednika. Oglejmo si najprej prvega.

Narodni vrednik (redactor laborans) je človek, o kterem se po vsi pravici sme reči: „quem dii odere, redactorem fecere“ (po našem: kdor je hotel poskusiti že na zemlji pekel, je postal vrednik slovenskega časnika). Je že res, da skoro nihče s svojim stanom ni zadovoljen ali če si slovenskega časnika vrednik ne služi nebes, potem res še ne bo dolgo sveta konec, ker se nebesa ne bodo mogla napolniti

s toliko prebivalci, kolikor je gori prostora. Ali božja previdnost je taka, da, če kako stvar odloči za veliko breme, jej dá tudi toliko moči, da ga zamore nositi. Tako imata n. pr. slon in velbljud (kamela) silno trden hrbet, slovenski vrednik pa je obdarjen večidel z dobro voljo in trdo kožo, manjka mu le še velbljudovega želodca, da bi mu ne bilo vsak dan treba jesti in piti, pa bi bil najsrečnejši človek na svetu. Najhujši njegov preganjalec je državni pravdnik, kteri pogosto s konfiskacijo podere vse, kar je oni z velikim trdom v več dnéh sezidal, ter pustí celó njega vse stroške plačati ali stori, da pride za par mesecev v samotno sobico na „Žabjek“ pokorit se za ono, kar se njemu, sodnji in porotnikom greh zdi. Svojega namena pa državni pravdnik vendar ne doseže popolnoma, vredniška zver pride iz zverinjaka še ljutejša nazaj, le nekoliko previdnejša postane, ker je v samotni sobici premišljuje spoznala, da je neumno pretepati se s človekom, ki ima v roki vse orožje, a ona nič. Zato se tudi državnemu pravdniku nastavijo za vrednike osebe, ki niso to, za kar jih bere, in če se zakadi jezni mož vá-nje, zakadi se v dim. (Dalje prih.)

narno pomočjo tukajšnjih prebivalcev napravil Dolenji vasi in bližnjim sosedom županov sin, kateri je s tem preočitno pokazal, da je za vredovanje tacihi veselici popolnoma sposoben. Vrlo na pomoč mu je bil tukajšnji mladi jermenar. Hvala njima!

Iz Logaca 26. aprila. *) Brez dolgih razprav in nepotrebnih ukazov — bi rekel samo od sebe — se je tudi pri nas lepo vršila bogata vrsta posamnih toček redke slavnosti v spomin srebrne poroke Nju Veličanstev — v dokaz, kako močna udanost do presvitile carske družine biva v tukajšnjih srcih.

23. dne t. m. opoldne podali so se občinski možje s preč. g. župnikom v grad častitat in se poklonit g. okrajnemu glavarju kot namestniku one visoke osebe, koji so s tem izreči hoteli svojo nepremakljivo zvestobo in udanost. To častitanje je g. okrajni glavar tudi brzo naznanil c. k. deželnemu predsedništvu v Ljubljano.

Popoldne so postavili na raznih krajih maje z narodnimi zastavami in o 1/2 5 uri med 5kratnim strelom topičev na tabru nataknil na gradu veliko carsko zastavo, ki je mogočno vihraje oznanjevala prišli praznik avstrijskih narodov.

Eao uro pozneje so prišli povabljeni gospodje c. kr. okrajnega glavarstva in c. kr. davkarije, kakor tudi nekateri udje obč. zastopa s farao duhovščino v krasno okinčano šolsko sobano, kjer so se v obilnem številu zbrali vsakdanji šolarji, izmed katerih sta dva deklamovala. Prvi je v nevezanem govoru svojim šolarskim tovaršem v poduk nekoliko opisal našo slavno carsko družino, drugi pa prednašal tej slavnosti primerno zloženo slavnostno pesem, v kateri je tudi v kratkem razložil, kaj pomenja nova vso našo slavno carsko družino predstavljajoča podoba, katero je v ta namen podaril občespoštovani g. okrajni glavar naši šoli in katero so šolski otroci z velikim veseljem zagledali prvokrat ta dan. Ginljivo je bilo poslušati, kako vneto je govoril 9leten šolarček, posebno ko se je obrnil k imenovani lepi podobi s pesmico nalašč za to skovano. Na to je vsa šola zagromela v veseli „Živijo“, za katerim večkratnim klicem so ginljivo zapeli 2 kitici slavne carske pesmi. Med petjem pa so neprenehoma bombardirali topiči na tabru.

Potem je g. okrajni glavar spregovoril in s svojim pohvalnim govorom, kakor se je sam izrazil, zadovoljen sklenil šolsko slavnost.

O Marijinem zvonjenji se je zasvetil cerkveni zvonik in s pritrkovanjem pozdravljaj prišli dan; zatem so začeli zanetati kresove na raznih krajih, prižgati luči po vsih oknih. Posebno lepo razsvitljen bil je grad, ki je kazal v zgornjih treh oknih v srednjem carsko krono, v desnem črki „F. J.“ in v levem črko „E“, ter razen krasno razsvitljenih vseh oken tudi še po zidu preprežen bil z dolgo vrsto gorečih balonov raznih barv. Ob 8. uri, ko je bilo že vse razsvitljeno, zapel je farni pevski kor

*) Našo faro „Logac“ imenovati dozdeva se mi bolj primerno, kakor „Logatec“, katero ime se dá izpeljati le iz latinske besede „Longaticum“. Od več strani sem že slišal pripovedovati, da je bil mali log v tem kraju, kojega so po njem zvali Logič, in to ime bi se bilo sčasoma prestrojilo v „Logac“, kakor v navadnem govorjenji še sedaj izrekajo vsi olikani in priprosti ljudje; nikdar se pa ne čuje „Logatec“. Morda so k temu pripomogli nekoliko tudi italijani, ki pogosto zahajajo tu-sem in, kakor znano, težko izgovarjajo črko „č“. Po tem potu se dá prav dobro razložiti tudi nemški izraz „Loitsch“: izpahnili so namreč iz besede „Logič“ črko „g“ in nastalo je ime „Loitsch“. Sicer pa prepustim to presoditi drugim v jezikoslovu bolj izvedenim.

carsko pesem in dve narodni pred gradom. O 1/4 9. uri pa smo od daleč zagledali požarno stražo, nedavno ustanovljeno v dolnji vasi, ki se je pred krasnim svitom gorečih balonov, koje so nosili, pomikala proti gradu; ne daleč pred njo so korakali trije žandarji v svoji popolni opravi. Na nemško komando postavila se je požarna straža v lepem redu na grajskem dvoru; godci so dvakrat zagodli napev carske pesmi in pokazali so se umetni ognji, ki so razsvitljeni grad postavili v še lepši svit; naposled so vsi udje požarne straže vrlo zavpili „živijo“, kateremu klicu so godci svirali z intradami. Vkljub temu, da nas je požarna straža takoj zopet zapustila, je veliko pripomogla k občni slavnosti; obžalovati je le bilo, da je imela tako slabe godce ter pomnožila svoje število z nedoraslimi. Ko je dobro odšla, so na tabru zopet začeli pokati topiči, na drugi strani vasi pa frčati raketi, izmed katerih so se eni dobro obnesli. Med tem je bilo slišati mnogo krepkih živijo klicev, posebno pri „Strojerji“, kjer so bile mize pripravljene kar na prostem in so se veselo prepevale narodne pesmi v pozno noč. Nastala je prava ljudska veselica, katero so k sklepu še na tabru povelečevali umetni ognji. Prav tako! Kadar se veselita oče in mati, naj se ž njima vesele tudi njuni otroci!

Drugi dan o 9. uri bila je slovesna sv. maša. Prišli so v polnem številu vsi gg. uradniki; udje požarne straže iz dolnje vasi in šolski otroci pa s svojimi zastavami mimo številnega ljudstva.

Pri sv. maši je farni pevski kor po svojih dosedajnih močeh prav dobro pel Zanglnovo latinsko mašo v E-dur, cesarsko pesem, „Regina coeli laetare“ (Foerster) in „Te Deum“ (Mašek).

Ves dan so ljudje po večem praznovali.

Iz tega lahko svet vsaj nekoliko sodi, da Logac ne dremlje ravno v taki grozni duševni revščini, kakor je bilo nedavno brat. Res da nimamo društev, pa kar ni, zna še nastati, kadar bo treba. Dokler pa vsi stanovi žive v takem sporazumljenji med sabo, kakor dosedaj, bi se reklo: društva snovati — razpor delati.

Iz ilirske Bistrice, 25. aprila 1879. Vsakdo, ki je z lastnimi očmi ogledal v Bistrici in Trnovem slovesno obhajanje srebrne poroke Nju Veličanstev presvitlega cesarja in cesarice, mora priznati, da kaj takó velikanškega in veličastnega se morda nikjer na kmetih videlo ni. Ves program, najobširnejši izmed vseh, kar jih je bilo v časopisih čitati, izvršil se je od konca do kraja takó častno in točno, da se vsakdo čudi, kako je mogoče bilo. Pač res! Kaj tacega je le mogoče pri vsestranski požrtovalnosti, razumu in navdušenji bistriških in trnovskih gospodov, gospá in gospodič n. Tú se je očitno pokazalo, kaj se da izvršiti z združenimi močmi in lepo složnostjo. S to velikansko svečanostjo so si gospodje, gospé in gospodične postavili krasen spominek v srcih učeče se mladeži, občno zahvalo želi od vsega občinstva in si čast pred slovenskim svetom zaslužili. Zatoraj 3kratni „Slava“! vsim gospodom, gospem in gospodičnam, ki so s svojo požrtovalnostjo in neumornim trudom pripomogli k takó častnemu vspehu cele slavnosti. Naj še čitateljem „Slovenca“ popišem vso slovesnost.

23. t. m. je slovesno pritrkovanje zvonov naznanjalo veseli prih. dan. Ob mraku je 21 strelav iz možnarjev napovedalo splošno razsvitljavo v Bistrici in Trnovem. Zažgali so se tudi kresovi na holmcih in gorah, katere je bilo jako lepo videti. Razsvitljava v Bistrici in Trnovem bila je res prekrasna, ker se je je vse,

od ubozeja kajžarja notri do bogatina, vdeležilo. Na več poslopih so vibrale zastave narodne in cesarske, in na več oknih je bilo videti krasne transparente. Med razsvitljavo je godba svirala po Bistrici in Trnovem narodne 70 odbranih šolarjev in šolaric je prelepo pevalo v tihi noči pod vodstvom svojega izvrstnega pevovodje narodne pesmi po Bistrici in Trnovem, cesarsko himno pred sodnijskim poslopjem in pred stanovanjem obeh županov. Bakljada šla je iz Bistrice na kolodvor pozdravit ob devetih iz Šenpetra prišli vlak, kateremu je bakljada in godba tako dopadla, razsvitljava in kresovi mu tako všeč bili, da je kar strmел in se jako počasi pomikal iz Trnovega. Iz kolodvora je šla bakljada z godbo v Trnovo in iz Trnovega nazaj v Bistrico. Tisti vlak, ki je tako radovedno gledal našo bakljado in razsvitljavo, je drugi dan ob 1/2 8 ves okinčan pripisoval v Trnovo, s podobo cesarjevo, s slovenskimi zastavami in hrvaškimi napisi. Drugi dan 24. ob zori razlegalo se je slovesno pritrkovanje zvonov in spustilo se je 21 možnarjev; godba obhodila je Bistrico in Trnovo.

Ob devetih bila je slovesna sv. maša, pri kateri je veličastno pel možki zbor pod vodstvom svojega neutrudljivega pevovodje. Otroci iz šole trnovske, vrbovske, zemonske in postenjske, 376 po številu, peljali so se vrstoma z zastavami v cerkev. Konec zahvalne pesmi so otroci takó ginljivo zapeli cesarsko, da so vešim solzé v očeh igrane. Po dokončani božji službi so se otroci peljali pred šolsko poslopje, kjer so 4 učitelji sprejeli prekrasni podobi cesarja in cesarice v svoje roke, in ji povzdignjeni nesli pred šolsko mladino v procesiji v čitalnico, kjer so otroci svojo nalogo izvrstno izvršili in potem od svojih dobrotnikov in dobrotnic takó obilno pogosteni bili na borjaču g. Jelovškega. Na dolgi ranti, podprti po dveh stebrih, viselo je šest velikih kotlov, okoli katerih se je sukalo od ranega jutra v kuhinjski opravi z belimi predpasniki za kuhinjo in postrežbo odločenih gospá in gospodič n pod nadzorstvom svoje kučigazdinje. Impozantno je bilo gledati te viseče kotle, v katerih ste se 2 teleti kuhali za šolske otroke. Na mizah je bila cela gromada šarkljev in štrukljev pečenih, s kterimi so bili otroci obdarjeni. Mize za 376 otrok obložene so bile z lončenimi skledami, iz katerih so večidel po 3 in 3 jedli okusno napravljeno telečje z rajžem.

Pred pogostenjem so otroci jako lepo in navdušeno deklamovali in peli, ko jim je njihov g. katehet v primernem govoru razložil pomen današnje veselice, jih spodbujal k pridnosti, lepemu vedenju in hvaležnosti do svojih dobrotnikov in dobrotnic. Po dokončani otroški besedi pod mil m nebom so se otroci, spremljani od zastopnikov vseh strok in stanov peljali na križpotje pred sodnijsko hišo, kjer se je slovesno vsadila lipa „cesarska“ imenovana, v vedni spomin srebrne poroke Nju Veličanstev cesarja in cesarice. Gosp. katehet, naprošen od gospoda župana, povzame besedo in razloži pričujočim pomen vsaditve cesarske lipe in jo priporoča vsem v varstvo. Po teh kratkih besedah prime g. župan in za njim vsi srenjski zastopniki, zastopniki vseh stanov in strok za lopato in vsak vrže 3 lopate zemlje v jamo, otroci pa zemlje po pesti. Potem zapojejo otroci cesarsko pesem, katero godba spremlja. Na to se peljejo otroci z godbo k velikanskemu omizju, kjer jih je že čakala okusna jed in sodček vina za pijačo. Gosp. katehet odmoli z otroci glasno predjedno molitev in jim vošči dober tek. Po obedu je bila razdelitev nosnih robcev vsakemu otroku po eden. Vse stroške za pogostenje

otrok tolikega števila pokrila je milosrčnost gospá in gospodičin. Le škoda, da nam je dež velik del veselja z otroci odnesel. Po otroškem obedu je bilo veliko siromakov z jedjo in pi-jačo postreženih. Po razidu otrok ob dveh popoldne pričel se je slavnostni obed za povabljenе gospode, katerih se je vdeležilo 39. Pri obedu se tudi ni pozabilo pogorelcev dolenskih, za ktere se je lepa svota 31 gld. 44 kr. nabrala. Po napitnicah odposlali so se trije telegrami: eden deželnemu predsedniku, eden „Narodu“ in eden „Laibacherici.“ Ob osmih zvečer dala je čitalnica besedo z deklamacijo, petjem in predstavljanjem „krsta pri Savici.“ Da se je beseda izvrstno izvršila, ni mi treba omenjati, saj so sodelovale samó take moči, ktere so sposobne za naše gledišče. Po besedi bil je plesni venček, ktereга se je veliko gospode vdeležilo. Sploh rečeno: jaz ne najdem besedi, da bi vso slavnost dostojno popisal.

Prisrčna hvala le bodi vsem p. n. gospodom, gospem in gospodičinam in sploh vsem, ki so gmotno in duševno pripomogli, da se je vsa slovesnost imenitnosti dneva primerna tako sijajno izvršila! Živili!

V Mariboru, 25. aprila. V spomin srebrne poroke Nju Veličanstev so se včeraj tudi tukaj obhajale nekatere svečanosti, pa le po cerkvah, v šolah in nekaterih društvih. Mariborsko mesto se namreč javno te svečanosti ni vdeleževalo, ker so mestni očetje strogo se drželi želje Njih Veličanstva z denarjem, ki bi ga v to potrošili, obdarili nesrečne Szege-dince in Plajberžane.

Tim slovesniše pa se je ta dan obhajal v cerkvah in šolah. Mil. knezoškof so bili naročili, da se povsod, kjer se nahajajo c. kr. uradi, dne 24. napravi slovesna služba božja s „Te Deum“, h kateremu se imajo uradi in šolska predstojništva povabiti, drugod pa se naj enako ta dan obhaja prihodnjo nedeljo 27. aprila. V Mariboru je bila slovesna služba božja ob 9. uri. Nazoči so bili zastopniki vseh uradov in vsa vojaška posadka. Prej in poznej po slovesni božji službi pa so imele razne šole svojo službo božjo, tako da so skoro do poldne bile vedno procesije otrok po ulicah videti. Po poldne so v ta nameu nekatera društva imela veselice, n. pr. kat. društvo rokodelskih pomočnikov, moško pevsko društvo itd. Jaz sem bil nazoč popoldne pri svečanosti v dijaškem semenišču, torej Vam morem le o tej natančnejše poročati. Popoldne ob 5. uri se je zbralo v semenišči lepo število povabljenih gostov, med njimi visokočastiti gospodje iz kapitelnja, g. ravnatelj gimnazijski, duhovništvo iz mesta bogoslovci in drugi. V pričo teh se je v lepo okinčani kapeli in obednici v občno zadovoljnost sledeči program prav lepo izpeljal. V kapeli so najprej prečastiti gospod nadzornik semenišča v navdušeni besedi razložili pomen te svečanosti ter gojencem priporočili, naj se v pravem domoljubju vedno vtrjujejo in nikdar ne dajo omajati. Potem so sledile slovesne litanije z blagoslovoma in „Te Deum.“ V obednici so semeniški dijaci deklamovali, in peli po sledečem redu: 1. Prolog. 2. Hymna o srebrni poroki Nju Veličanstev, samospjev s spremljenjem glasovira, od D. Fajgeljna. 3. Deklamacija: „Rudolf von Habsburg.“ 4. J. Miklosich: „Hoch Oesterreich, hoch! zbor.“ 5. Deklamacija: „Pesem o zvonu.“ 6. Zvonikarjeva zbor. 7. E. Straus: „Girofle-Girofla“, igra na glasovir. 8. Kuhač: Hrvatska himna, četverospjev. 9. Igra na flauto iz opere „Lucrezia Borgia“, in 10. „Volks hymne“ od Haydna. Vse točke so se dobro izpeljale, kar je za mladi zavod že jako veliko. — V obče še moram

omeniti, da se je zarano slišalo veliko strelbe v mestni okolici, da so nektera javna poslopja bila lepo okinčana z venci in zastavami in da se je zlasti prostega ljudstva izvanredno mnogo božje službe vdeleževalo. Meni se je to zdelo pomenljivo in veselo znamenje. Dokler ljudstvo kaže tako pobožno vdanost do presvitlega vladarja, stoji njegov tron na trdni podlagi, ktere razdirajoči liberalizem ne bo tako hitro omajal.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 1. maja.

Cesar tako-le piše ministru notranjih zadev:

„Ljubi grof Taaffe! V teku več ko tridesetletnega vladanja sem delil s svojimi narodi dosti grenkih ur, pa tudi dosti veselih; pa čistejšega, iskrenejšega veselja nisem vžil, ko v zadnji dneh.

To veselje mi je napravila ljubezen mojih narodov!

Jaz in cesarica sva ginjena po teh prostovoljnih izrazih resnične ljubezni in zvestobe. Posamezniki in društva, korporacije, občine in uradi, zastopniki vseh dežel in vseh stanov so nam dali ginljive dokaze resničnega sočutja in srčnega čestitauja.

Jaz sem ponosen in srečen, da smem smatrati narode, kakoršni so v tej državi, kot svojo veliko družino, in v njih ljubezni vidimo blagoslov božji, za ktereга sva s cesarico pred 25 leti Boga prosila, in ga prosiva še zanaprej za srečo naše rodovine in za blagor naše domovine. Šumeče slavnosti so končane, pa spomin na te dni ne bo zginil iz najinih src.

Le nekterim iz milijonov smo mogli ustmeno izreči svojo zahvalo; naznanite tedaj vsem pokrajinam, da se vsem, vsem prisrčno zahvalujemo.

Na Dunaji dne 27. aprila 1879.

Franc Jožef I. r.

V državnem zboru so železnice na vrsti. Dalmatinski poslanec Monti je govoril za dalmatinsko železnico, naj bi se kmalo dozidala do Spljeta in Knina. Omenil je tudi železnice Sisek-Noví, ktero smatra za potrebno. Tudi moravski in gališki poslanci so zahtevali več železnic za svoje dežele. Dolenske železnice se nihče nispomnil, tudi Dežman ne, ki jo je Dolenjcem obljubil. Minister Chlumeccky pa je vsem odgovoril, da država nema denarja, in da je treba potrpeti.

Albin vitez **Dunajevski** je imenovan za škofa v Krakovem, korar **Fried** pa za škofa v Litomericach.

Vnanje države.

Grof **Šuvalov**, ki biva zdaj na Dunaji, se je izrazil, da nikakor ni prišel na Dunaj, da bi napravil zvezo Rusije, Avstrije in Nemčije zoper socialiste, ampak da ima poravnati le vprašanja zaradi izhodne Rumelije. Tudi je rekel, da Rusija nima nič zoper to, če Avstrija do Soluna maršira, da pa želi, da bi jo Avstrija podpirala v bolgarskih zadevah.

Srbski minister Ristič se hoče obrniti do velesil, naj dovolé, da se postavi med Srbijo in Turčijo gorata meja, da ne bodo mogli več Arnavti napadati srbske zemlje.

Najnovejše: Bolgarska skupščina je izvolila princa Battenberga za bolgarskega kneza pod imenom Aleksander I.

V **Berlinu** se pripravljajo na praznovanje zlate poroke cesarja Viljema. Rusov-

ski in morda tudi avstrijski cesar bosta k tej slavnosti prišla.

Domače novice.

V Ljubljani 1. maja.

(O cesarjevi slovesnosti) smo dobili toliko dopisov, da tudi danes še niso mogli vsi na vrsto priti. Zato prosimo častite dopisovalce še potrpljenja, ob enem jim izrekamo prisrčno zahvalo za njihovo prijaznost ter izrekamo željo, da bi nas tudi o drugih prilikah enako izdatno podpirali blagovolili.

(14 Marijinih slovenskih pesem za majnik) je uglasbil gosp. Anton Foerster za 2, 3 in 4 glasove z orgljami v lajložjem slogu. Bessde, vse nove, in njim primerne jako melodični napjevi so raznoličnega značaja kakor spomladansko cvetje. Veljajo 40 kr.

(Cesarjevič Rudolf) se je v ponedeljek peljal po železnici z majnim spremstvom preko Ljubljane v Pulje. Prihod ni bil nikomur naznanjen, a vendar se je zbrala na kolodvoru mala množica ljudi, ki so careviča naslednika pozdravili z živahnimi živijo-klici. Tudi deželni predsednik vit. Kallina je bil prišel pozdravit ga na kolodvor.

— (Občni zbor delavskega podpornega in invalidnega društva) bode v nedeljo 4. maja popoldne v gostilnici „pri Virantu“. Na dnevnem redu je poročilo odborovo, preuredba pravil in volitev novega odbora.

(Nušakovo kosarno) v Trnovem, ktera je bila cenjena na 45.000 gold., je kupil pri ekskutivni dražbi predvčeranjem, ponedeljek, za 8000 gld. g. Berger od sv. Janeza pri Beljaku. G. Berger je tisti gospod, ki je bil pred več leti v kompaniji z g. Auerjem zadel veliko srečko 250.000 gold. On je imel na poslopji nad 40.000 ukniženih.

(Č. g. Janez Brodnik), župnik v Žužemberku, je včeraj umrl. V Leskovcu nad Škofjo Loko je ta teden umrl župnik gosp. Anton Masterl. R. I. P.

(Volitve za državni zbor) se bodo vršile že prihodnji mesec. Treba toraj, da se pripravljamo zánje.

(Skozi Ljubljano) že cele mesce dan na dan ženó Lahí nakupljene konje v tropah po 5 do 20 parov, prihajajo po dolenski cesti. Veliko lepih konj je vmes, samo izstradani so videti; vsakako je za nje dokaj denarja ostalo v naših krajih. —

Zahvala.

Blagorodni gosp. Edvard Urbantschitsch, grajšak v Predvoru in župan, je poslal 20 gld. v srebru, ki so se 24. aprila o priložnosti srebrne poroke cesarjeve med uboge v Kokri razdelili. V imenu ubogih omenjene fare izreka podpisani blagemu dobrotniku najtoplejšo zahvalo.

Kokra 26. aprila 1879.

M. Kotnik, f. oskrbnik.

Telegrafične denarne cene 30. aprila.

Papirna renta 65.45 — Srebrna renta 65.90 — Zlata renta 77.40 — 1860letno državno posojilo 119.80 Bankine akcije 807 — Kreditne akcije 250.60 — London 117.— — — Ces. kr. cekini 5.55. — 20-frankov 9.35.

Lorenc Zelenec,

ključar v Ljubljani na st. peter-skem predmestji

se priporoča p. n. občinstvu za vsake vrste ključarskih del, tako za železne ograje na mirodvorih, hranilna ognjišča (sparherde), stavbena dela itd. On prevzame tudi naročila na deželo, in jih vestno in po ceni izvršuje. (2)